

บทที่ 2

วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

- การประเมิน
- โปรแกรมผลศึกษา

ตอนที่ 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

การประเมิน (Evaluation)

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2493 ได้ให้ความหมายของคำว่าประเมินไว้ว่า "คาดเอา คะแนนเอา กะดู กะประมาณ" และให้พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 ให้ความหมายว่า "กะ ประมาณค่า หรือราคาเท่าที่ควรจะเป็น เช่น ประเมินราคา กะประมาณคุณค่าหรือผล เช่น ประเมินผลการศึกษา ประเมินผลการสัมมนา"

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2524) กล่าวถึงคำว่า การประเมินไว้ดังนี้ การประเมิน (Evaluation) หมายถึง การตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อีกนัยหนึ่งการประเมินเป็นกระบวนการให้ได้มาซึ่งสารสนเทศสำหรับตัดสินคุณค่าของโปรแกรมการศึกษา ผลิตผล กระบวนการ จุดมุ่งหมายของโครงการหรือโปรแกรม หรือทางเลือกต่างๆ ที่ออกแบบเพื่อนำไปปฏิบัติให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

ความคิดเห็นที่ว่า การประเมินเป็นการให้คุณค่านี้ตรงกับความเห็นของ ชุมพร ยงกิตติกุล และ ประคอง กรวรรณสุด (2518) ที่ให้ความหมายของการประเมินการประเมินว่า เป็นการให้คุณค่าแก่สิ่งต่างๆ ตามมาตรฐานที่ต้องการ โดยอาศัยผลจากการวัดค่าเป็นจำนวนเลขหรือปริมาณ แล้วนำมาพิจารณา วิวินิจฉัย ตีราคาคุณค่า และสรุปคุณภาพของสิ่งนั้นออกมา การประเมินผลจึงมีความหมาย

กว้างกว่าการวัดและครอบคลุมไปถึง วิธีการต่างๆ ที่ใช้ในการตัดสินใจด้วย จึงเป็นกระบวนการและ กิจกรรมที่สำคัญส่วนหนึ่ง ของการสอนที่จะแยกออกจากกันมิได้

ปี พ.ศ.2522 เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ ให้ความหมายไว้ว่า การประเมินผล ในทัศนะของ นักการศึกษา หมายถึงกระบวนการอย่างมีระบบที่จะตรวจสอบดูว่านักเรียนได้บรรลุถึงจุดประสงค์ที่ วางไว้หรือไม่ ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าการประเมินผลเกี่ยวข้องกับคุณค่า (Value) และจุดประสงค์ (Purpose) ถ้าจะกล่าวง่ายๆ ก็คือ การประเมินผลเป็นการตีค่าของสิ่งที่เขาวัดได้

ทาบา (Taba, 1962) ให้ความหมายไว้ว่า การประเมิน คือ กระบวนการของการตัดสินใจ และให้คุณค่าการบรรลุผลของจุดมุ่งหมายทางการศึกษา

สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1971) ให้ความหมายไว้ว่า การประเมินเป็นการกำหนด ปัญหา การเก็บรวบรวมและเสนอสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด

แซส (Zais, 1976) ให้ความเห็นว่า การประเมินหมายถึง การตัดสินใจคุณค่าและการ ประเมินที่ดีต้องอาศัยข้อมูลจำนวนมาก ซึ่งได้มาจากหลายแหล่ง

เป้าหมายของการประเมิน (Goal of Evaluation)

ในปี ค.ศ.1967 ได้มีบทความของ สคริฟเวน (Scriven, 1967) ที่มีชื่อว่า "The Methodology of Evaluation" ออกเผยแพร่ ซึ่งได้กล่าวถึงการประเมินไว้ว่าเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ การรวบรวมข้อมูล โดยอาศัยมาตรการการกำหนดน้ำหนัก การประเมินเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการ ตัดสินใจเลือกใช้เครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูล และการกำหนดค่าน้ำหนักในมาตราที่ใช้ และการกำหนด เกณฑ์ประกอบการประเมิน เป้าหมายที่สำคัญของการประเมิน คือ การตัดสินใจคุณค่าให้กับกิจกรรม ใด ๆ โดยผู้ประเมินจะต้องมีความเชี่ยวชาญในหลักการสังเกตและเหตุผล ถ้าผู้ประเมินมิได้ตัดสิน คุณค่าของสิ่งที่มุ่งประเมิน ถือว่าผู้ประเมินนั้นยังทำหน้าที่ไม่สมบูรณ์ ดังนั้นการประเมินจึงถูกนำไปใช้ ปฏิบัติโดยมีรูปแบบต่างกัน เช่นการตัดสินใจคุณค่าโดยผู้เชี่ยวชาญ (Professional Judgement) การ ตัดสินคุณค่าตามมาตรฐานวิชาชีพ (professional review) เช่นการรับรองวิทยฐานะ การพิจารณา ผลงานทางวิชาการ การสัมภาษณ์คัดเลือกบุคลากร เป็นต้น

บทบาทของการประเมิน (Role of Evaluation)

สคริปเวน อังถึงในสุนทรี ศิริอังกูร (2540) ได้จำแนกประเภทของบทบาทของการประเมินออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การประเมินระหว่างดำเนินการ (Formative Evaluation)

เป็นบทบาทของการประเมินงาน กิจกรรมหรือโครงการใดๆ ที่บ่งชี้ถึงข้อดี ข้อจำกัดที่เกิดขึ้นในขณะที่กำลังอยู่ในระหว่างการทำงานนั้นๆ ซึ่งผลจากการประเมินดังกล่าวนี้ สามารถนำไปใช้เพื่อการพัฒนางานดังกล่าวให้ดีขึ้น จึงอาจเรียกการประเมินประเภทนี้ว่าเป็นการประเมินเพื่อปรับปรุง

2. การประเมินผลรวม (Summative Evaluation)

เป็นบทบาทของการประเมินเมื่อกิจกรรม งานหรือโครงการใด ๆ สิ้นสุดลงแล้วทำการประเมินเพื่อเป็นตัวบ่งชี้ถึงคุณค่า ความสำเร็จของโครงการนั้นๆ รวมทั้งนำเอาข้อสำเร็จหรือแนวทางที่ดีไปใช้กับงานหรือกิจกรรมอื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน จึงอาจเรียกการประเมินประเภทนี้ว่าเป็นการประเมินสรุปรวม

ความมุ่งหมายของการประเมินผลการศึกษา

ความมุ่งหมายของการประเมินผลการศึกษา

จำแนกในรูปของการตัดสินใจ ได้เป็น 2 ระดับคือ

1. จุดมุ่งหมายในระดับสถาบัน เช่น การวัดและประเมินผลแบบเรียน หลักสูตร
2. จุดมุ่งหมายที่มีการตัดสินใจระดับบุคคล เช่น การเลือกอาชีพ วิชาเรียน จุดมุ่งหมายของการประเมินผลการศึกษา ที่อาจรวมเป็นความหมายใหญ่ ๆ ไว้ 2 ประการ คือ
  - 2.1 เพื่อวัดระดับความเจริญงอกงามของนักเรียน และหาทางส่งเสริมให้ดีขึ้น จะช่วยปรับปรุงการสอน การเรียน การสำรวจความต้องการ และการแนะแนวต่าง ๆ
  - 2.2 เพื่อค้นหาสิ่งบกพร่องและหาทางแก้ไข คือให้ทราบว่ามีสิ่งใดไม่ได้ผล และอะไรเป็นสาเหตุ แล้วหาทางแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่อง

จากที่กล่าวมาทั้งหมดพอจะสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการประเมินเพื่อการตัดสินใจคุณค่าของโปรแกรม การเตรียมข้อเสนอแนะที่เหมาะสมของผู้ปฏิบัติ หรือเพื่อเป็นแนวการดำเนินงาน

อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการพิจารณาการประเมินโปรแกรมจึงมักจะเน้นที่ การตั้งคำถามที่ดีและที่จำเป็น มีการวางแผนออกแบบการประเมินที่ถูกต้อง มีความเป็นอิสระจากความลำเอียง เข้าใจง่าย และที่สำคัญที่สุดคือ ให้ความสำคัญต่อผู้ปฏิบัติงานในโปรแกรม กล่าวโดยสรุปคือ การประเมินต้องมีองค์ประกอบที่ใช้เพื่อการพิจารณาเพื่ออ้างอิงอย่างมีระบบ ดังนี้คือ

1. เกณฑ์ (Criteria)
2. กระบวนการ (Process)
3. เทคนิควิธี (Technique)

รูปแบบการประเมินทางการศึกษา

การประเมินโปรแกรมจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ต่อการพัฒนาและปรับปรุงโปรแกรมที่ใช้ อยู่ให้ดีขึ้น และเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของทุกฝ่าย รูปแบบที่จะใช้ในการประเมินจึงต้อง รัดกุม และอำนวยความสะดวกอันพึงประสงค์ด้วย ได้มีผู้สร้างทฤษฎี ตลอดจนโมเดลต่าง ๆ มากมาย ซึ่ง พอดีแบ่งตามลักษณะพฤติกรรมได้ 3 แบบ คือ

1. โมเดลที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Goal – Attainment Model)
2. โมเดลที่ยึดเกณฑ์เป็นหลัก (Criterion Model)
3. โมเดลที่ช่วยการตัดสินใจ (Decision Model)

การประเมินโปรแกรม

การประเมินโปรแกรมเป็นการใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ หรือการใช้เทคนิคการวิจัย ทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาข้อมูลที่แท้จริงและเชื่อถือได้เกี่ยวกับโปรแกรมเพื่อตัดสินใจว่าโปรแกรม ดังกล่าวดีหรือไม่ดีอย่างไร หรือเป็นการค้นหาว่าผลของกิจกรรมที่วางไว้ในโปรแกรม ประสบความสำเร็จตรงกับจุดมุ่งหมายของโปรแกรมหรือไม่ การประเมินโปรแกรมจึงเป็น กิจกรรมการเก็บรวบรวม ข้อมูล การวิเคราะห์ความหมายข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความต้องการ การหาแนวทาง วิธีการปรับปรุง วิธี การจัดการเกี่ยวกับโปรแกรม และหาผลที่แน่ใจว่าเกิดจากโปรแกรม เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของ โปรแกรมให้ดียิ่งขึ้น ดังที่ อัลคิน (Alkin, 1992) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การประเมินโปรแกรม เป็นการนำข้อมูลที่มีอยู่ในโปรแกรมมารวมกันอย่างมีระบบ เพื่อตัดสินใจคุณค่าของสิ่งนั้น และ

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2535) ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินโปรแกรม เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิด
 สารสนเทศ ในการปรับปรุงโปรแกรมและการนิเทศในการตัดสินใจผลสัมฤทธิ์ของโปรแกรม

โปรแกรมพลศึกษา

ความสำคัญของโปรแกรมพลศึกษา

โปรแกรมพลศึกษาเป็นกระบวนการจัดและบริหารปัจจัย หรือกิจกรรมต่าง ๆ ทาง
 พลศึกษาที่สามารถช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของพลศึกษา ซึ่งได้มีผู้เสนอแนวคิดกับองค์ประกอบ
 โปรแกรมพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้ ดังนี้คือ

การศึกษาการประเมินโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งชาติ (National Study of Secondary
 School Evaluation, 1975) ได้ทำการศึกษาเกณฑ์สำหรับประเมินโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยมีส่วน
 เกี่ยวข้องกับการประเมินโปรแกรมพลศึกษานั้น ได้กล่าวถึงองค์ประกอบ และจุดมุ่งหมายของ
 โปรแกรมพลศึกษาไว้ดังนี้ คือ โปรแกรมพลศึกษาควรประกอบด้วย การสอนพลศึกษาในชั้นเรียน
 โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในและระหว่างโรงเรียน และกิจกรรมนันทนาการต่างๆ

บุชเชอร์ (Bucher, 1979) ได้กล่าวถึงโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนและวิทยาลัย
 ประกอบด้วย

1. การสอนพลศึกษาในชั้นเรียนให้กับนักเรียนทุกคน
2. โปรแกรมบรรดิกการพลศึกษา
3. การแข่งขันกีฬาภายในและภายนอกโรงเรียน
4. โปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน หรือวิทยาลัย เลือกเฉพาะนักกีฬาที่มี

ทักษะดีไปแข่งขันกับนักกีฬาโรงเรียนอื่นๆ

วรรคัตต์ เพียรชอบ (2523) กล่าวถึงโปรแกรมพลศึกษาว่า ควรจัดในด้านต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1. การจัดโครงการสอนพลศึกษาในชั้นเรียนตามความหมายของหลักสูตรพลศึกษาที่กำหนดไว้
2. การจัดโครงการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน คือ การจัดการแข่งขันกีฬา ซึ่งจัดให้มีการแข่งขันในระหว่างพวกเดียวกัน ภายในโรงเรียนเดียวกัน
3. การจัดโครงการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จะส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้และประสบการณ์กว้างขวางยิ่งขึ้นอีกด้วย การแข่งขันกับนักเรียนโรงเรียนอื่น ๆ ที่มีความสามารถเท่าเทียมกัน หรือใกล้เคียงกัน
4. การจัดโครงการพลศึกษาพิเศษ คือ การจัดพลศึกษาเพื่อให้นักเรียนที่มีความสามารถที่แตกต่างจากคนอื่น อันเนื่องมาจากความไม่พร้อมทางด้านสมรรถภาพหรือทักษะ หรือเนื่องมาจากความผิดปกติทางร่างกาย

ลักษณะของโปรแกรมพลศึกษาที่ดี

โคเวล และฮาเซลตัน (Cowell and Hazelton, 1955 quoted in Oberteuffer and Ulrich, 1962) ได้เสนอเกณฑ์ในการพิจารณาดัดลึนลักษณะของโปรแกรมพลศึกษาที่ดีไว้ 9 ประการ คือ

1. ได้รับการยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาทั้งหมดของโรงเรียน
2. มีการจัดประสบการณ์ที่สมดุลเป็นอย่างดี ที่จะกระตุ้นการเจริญเติบโตและพัฒนาการ
3. ช่วยทำให้เกิดจิตสำนึกในระบบประชาธิปไตยเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
4. อยู่บนพื้นฐานของความสนใจ ความต้องการ จุดมุ่งหมาย และความสามารถที่จะสนับสนุนได้
5. มีการจัดประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และเหมาะสมกับระดับวุฒิภาวะของนักเรียน
6. เป็นส่วนหนึ่งที่สังคมจะเข้ามาช่วยเหลือได้
7. มีสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดแบ่งเวลา อุปกรณ์และผู้นำที่เพียงพอ สามารถที่จะจัดกิจกรรมตามที่นักเรียนต้องการได้อย่างกว้างขวาง

8. ต้องมีความสอดคล้องกับสุขภาพทั่วไปของนักเรียน และโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียน

9. มีการสนับสนุนการพัฒนาทางด้านวิชาชีพ และสวัสดิการให้แก่ครูพลศึกษา

คณะกรรมการประเมินผลโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งชาติ (The committee for the national study of secondary school evaluation quoted in Daughtrey and Wood, 1976) ได้พัฒนาเกณฑ์ในการประเมินโปรแกรมพลศึกษาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้ ดังนี้คือ

1. ครูพลศึกษาทุกคนในโรงเรียนจะต้องมีวุฒิการศึกษาวิชาเอกพลศึกษา หรือวิชาโทพลศึกษา

2. สิ่งอำนวยความสะดวกของโรงเรียน จะต้องมีความเหมาะสมกับโปรแกรมการสอนทั้งหมด ซึ่งรวมถึงการสอนพลศึกษาทั่วไป ยิมนาสติกและกิจกรรมทางน้ำด้วย

3. ต้องมีการตรวจร่างกาย (Physical Examination) นักเรียนทุกคน

4. หลักสูตรต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนแต่ละคน ได้พัฒนาอย่างเต็มที่

5. วิชาพลศึกษาที่จัดสอน ต้องมีความสมดุลย์ ทันสมัย และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

6. นักเรียนชายต้องเรียน 7 จาก 8 กิจกรรมเหล่านี้ คือกีฬาทางน้ำ กลไกทางร่างกาย (Body mechanics) กิจกรรมการต่อสู้ (Combative) ยิมนาสติกและยืดหยุ่น กีฬาบุคคลและคู่ เกม นันทนาการ กิจกรรมเข้าจังหวะและการเดินรำ และกีฬาทีม สำหรับนักเรียนหญิงต้องเรียน 6 จาก 7 กิจกรรมเหล่านี้ คือ กีฬาทางน้ำ กลไกทางร่างกาย ยิมนาสติกและยืดหยุ่นกีฬาบุคคลและคู่ เกม นันทนาการ กิจกรรมเข้าจังหวะและการเดินรำ และกีฬาทีม

7. ต้องเปิดโอกาสให้นักเรียน ได้มีส่วนร่วมในการจัดการแข่งขันกีฬาภายในและภายนอกโรงเรียน

8. โปรแกรมการสอนต้องมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนา ทางด้านทักษะการประสานงานของร่างกายทั้งหมด และสมรรถภาพทางกาย

9. ในแต่ละวิชาที่สอน จะต้องมียุทธศาสตร์การสอนที่เป็นแบบก้าวหน้า

10. ต้องมีการกำหนดการแบ่งเวลาการสอน ของแต่ละกิจกรรม

11. ในการสอนกิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายหนัก จะต้องจัดให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน

12. การจัดชั้นเรียนต้องคำนึงถึงปัจจัยของแต่ละบุคคล เช่น สุขภาพ การพัฒนาทางด้านทักษะ และระดับชั้นด้วย
13. โรงเรียนต้องมีการสอนพิเศษ สำหรับนักเรียนที่มีความจำกัดทางร่างกาย และมีทักษะน้อยด้วย
14. จะต้องไม่นำเอากิจกรรม หรือวิชาอื่นๆ มาแทนชั่วโมงพลศึกษา
15. การสอนพลศึกษาจะสมบูรณ์ จะต้องมีการให้คะแนนด้วย
16. การประเมินผลความก้าวหน้านักเรียน จะต้องเป็นการวัดแบบปรนัย
17. จะต้องมีการทดสอบทางด้านร่างกาย และสมรรถภาพกลไกของนักเรียน ปีละ 2 ครั้ง โดยครั้งแรกเพื่อนำมาจัดกลุ่มนักเรียนที่มีพัฒนาการในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ เพื่อจัดการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน และอีกครั้งเพื่อประเมินความก้าวหน้า
18. ต้องมีการทดสอบทักษะและความรู้
19. การให้ระดับคะแนนต้องชัดเจน และสามารถสร้างความเข้าใจที่ดีกับนักเรียนและผู้ปกครองได้
20. จะต้องมีการประเมินโปรแกรมอย่างสม่ำเสมอ โดยใช้เกณฑ์ประเมินของสมาคมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐแคลิฟอร์เนีย
21. โรงเรียนจะต้องมีการประเมินโปรแกรมเป็นระยะ ๆ โดยมีการกำหนดขั้นตอนและลำดับก่อนหลัง

ตอนที่ 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ในปี พ.ศ.2527 ทศนัย นุ่มประดิษฐ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคใต้ โดยใช้แบบประเมินสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษา ไปประเมินโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้ จำนวน 56 โรงเรียน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย โดยใช้ค่า "ที" (test) ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคใต้ ไม่มีอยู่ในระดับ "ดีมาก" เลยแม้แต่โรงเรียนเดียว นอกนั้นอยู่ในระดับ "ดี" เพียง ร้อยละ 35.71 ระดับ "ปานกลาง" ร้อยละ 53.27 ระดับ "พอใช้" ร้อยละ 8.93 และระดับ "ต่ำมาก" ร้อยละ 1.79
2. สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคใต้ ระหว่างโรงเรียนระดับจังหวัด และระดับอำเภอในแต่ละด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ 0.05

ปี พ.ศ.2527 วิจิตร ลัดดาพันธ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" โดยใช้แบบประเมินสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษา ไปประเมินโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 30 โรงเรียน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย โดยใช้ค่า "ที" (test) ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไม่มีอยู่ในระดับ "ดีมาก" เลยแม้แต่โรงเรียนเดียว โดยมีอยู่เฉพาะ "ดี" เพียงร้อยละ 6.66 ระดับ "ปานกลาง" ร้อยละ 86.66 ระดับ "พอใช้" ร้อยละ 6.66
2. สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างโรงเรียนระดับจังหวัด และระดับอำเภอในแต่ละด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05

ในปี พ.ศ.2529 ชัยณรงค์ เข้มขจร ได้ทำการศึกษาเรื่อง "สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" โดยใช้แบบประเมินสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาไปประเมินโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้ จำนวน 73 โรงเรียน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย โดยใช้ค่า "ที" (test) ผลการศึกษาปรากฏว่า

1. สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีอยู่ในระดับ "ดีมาก" ร้อยละ 2.74 ระดับดี "ดี" ร้อยละ 38.36 ระดับ "ปานกลาง" ร้อยละ 47.94 ระดับ "พอใช้" ร้อยละ 9.59 และระดับ "ต่ำมาก" ร้อยละ 1.37

2. สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างโรงเรียนระดับจังหวัด และระดับอำเภอในแต่ละด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05

ในปี พ.ศ.2529 พรพิไล โกมุทมาศ ได้ทำการศึกษาเรื่อง "สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคกลาง" โดยใช้แบบประเมินสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษา ไปประเมินโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคกลาง จำนวน 65 โรงเรียน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย โดยใช้ค่า "ที" (test) ผลการศึกษาปรากฏว่า

1. สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคกลาง ไม่มีอยู่ในระดับ "ดีมาก" เลยแม้แต่โรงเรียนเดียว นอกนั้นอยู่ในระดับดี "ดี" เพียง ร้อยละ 6.15 ระดับ "ปานกลาง" ร้อยละ 83.08 ระดับ "พอใช้" ร้อยละ 10.77

2. สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคกลาง ระหว่างโรงเรียนระดับจังหวัด และระดับอำเภอในแต่ละด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ 0.05

ปี พ.ศ. 2529 วรศักดิ์ เพียรชอบ ได้ทำการศึกษา เรื่อง "การประเมินโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลในระดับชั้นมัธยมศึกษาของไทย" โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะประเมิน และจัดระดับคุณภาพของสถานการณ์ของโปรแกรมพลศึกษาของไทย และเปรียบเทียบสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาระหว่างโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในแต่ละภาค แต่ละเขต และแต่ละเขตการศึกษาต่างๆ โดยได้สร้างแบบประเมินสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาขึ้นมา ผลการศึกษาปรากฏว่า

1. โรงเรียนรัฐบาลในระดับชั้นมัธยมศึกษาของไทยนั้นมีครูพลศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีร้อยละ 77 และประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูงร้อยละ 22 และระดับปริญญาโทเพียงร้อยละ 0.7 โดยโรงเรียนในท้องที่กรุงเทพมหานครมีครูพลศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีและปริญญาโทมากกว่าท้องที่อื่นๆ

2. สถานที่กลางแจ้งและสถานที่ในร่มของโรงเรียนที่สามารถใช้ในโปรแกรมพลศึกษาได้คิดเฉลี่ยแล้วมีเพียงโรงเรียนละ 10,028 และ 968 ตารางเมตรตามลำดับ โดยโรงเรียนในท้องที่ระดับจังหวัด และในระดับอำเภอมีสถานที่แจ้งมากกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในท้องที่กรุงเทพมหานคร

3. กิจกรรมพลศึกษาวิชาบังคับหลักสูตรพลศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 ที่โรงเรียนต่าง ๆ เลือกเปิดสอนมากที่สุดตามลำดับ 6 กิจกรรมได้แก่ วอลเลย์บอล แยนต์บอล กิจกรรมเข้าจังหวะ แบดมินตัน ฟุตบอล และคาบสองมือ
4. ค่าเฉลี่ยของอุปกรณ์พลศึกษาที่เป็นอุปกรณ์กลางที่สำคัญ เช่น ลูกบาสเกตบอล ลูกตะกร้อ ลูกฟุตบอล ลูกวอลเลย์บอล โต๊ะเทเบิลเทนนิส และเบาะยืดหยุ่นของโรงเรียนต่างๆ คือ 23 ลูก , 32 ลูก, 19 ลูก, 24 ลูก, 16 ตัว และ 11 อัน ตามลำดับ โดยที่โรงเรียนที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร มีอุปกรณ์เหล่านี้มากกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในท้องที่อื่น ๆ
5. ค่าเฉลี่ยของคะแนนสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลในระดับชั้นมัธยมศึกษาของไทยนั้นคือ ร้อยละ 62 ของคะแนน รวมทั้งหมดโดยที่ไม่มีโรงเรียนใดเลยที่มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก อยู่ในระดับดีเพียง 2 โรงเรียน หรือประมาณร้อยละ 1 อยู่ในระดับกลาง ร้อยละประมาณ 52 และอยู่ในระดับพอใช้ ร้อยละ 44
6. โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงใต้มีการจัดโปรแกรมพลศึกษาดีกว่า ภาคอื่นๆ เมื่อจัดตามที่ตั้งของภาค โรงเรียนในระดับจังหวัดมีการจัดโปรแกรมพลศึกษาดีกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในท้องที่อื่น ๆ และเมื่อแบ่งตามเขตการศึกษา โรงเรียนที่อยู่ในเขตการศึกษาที่ 10 มีการจัดโปรแกรมพลศึกษาดีกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตการศึกษาอื่น ๆ

ในปี พ.ศ.2537 ชาญชัย ขอบธรรมสกุล ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การพัฒนารูปแบบการประเมินคุณภาพโปรแกรมพลศึกษาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา" ได้ข้อค้นพบคือ การประเมินคุณภาพโปรแกรมพลศึกษาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา ต้องมีการประเมินทั้งหมด 6 ด้าน คือ

1. ด้านการเรียนการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน
2. ด้านครูพลศึกษา
3. ด้านการบริหารงานหมวดวิชาพลศึกษามัย
4. ด้านการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน
5. ด้านการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน
6. ด้านการจัดและบริหารวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกทาง

พลศึกษา

ในปี พ.ศ.2537 เต๋นชัย บูรณสุวรรณ ได้ทำการวิจัย “การประเมินโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อประเมินและเปรียบเทียบโปรแกรม พลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐกับโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่างเป็นหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย จากโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ จำนวน 210 คน และประชากรของโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน 23 คน รวมทั้งสิ้น 233 คน นำข้อมูลที่ได้รับไปวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยด้วยการทดสอบค่า “ที” ผลการวิจัยพบว่า

สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษา ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อเทียบกับเกณฑ์ทั่วประเทศพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี คิดเป็น ร้อยละ 54.40, 34.00 และ 40.70 ตามลำดับ และเมื่อเทียบกับเกณฑ์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 43.80, 36.70 และ 34.80 ตามลำดับ

โดยภาพรวมโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ กับโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเรียนการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน ด้านครูพลศึกษา ด้านการบริหารงานหมวดวิชาพลานามัย ด้านการจัดและบริหารวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกทางพลศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในปี พ.ศ. 2537 เขาว์ลักษณ์ จตุเทน ได้ทำการวิจัย “การประเมินโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคกลาง” เพื่อประเมินและเปรียบเทียบโปรแกรมพลศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชนและรัฐในภาคกลาง ประชากรกลุ่มตัวอย่างเป็นหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ทำการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการแบบสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ๆ รวมจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 151 คน นำข้อมูลที่ได้รับไปวิเคราะห์ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย โดยการทดสอบค่า “ที” ตามขนาดของโรงเรียนและเป็นรายด้าน แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางและความเรียง ผลการวิจัยพบว่า

1. ค่าเฉลี่ยรวมคุณภาพโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกขนาด เท่ากับ 351.50 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบกับปกติวิสัยคุณภาพโปรแกรมพลศึกษาของชาญชัย ขอบธรรมสกุล จะอยู่ประมาณเปอร์เซ็นต์ไทล์เฉลี่ยที่ 97 และประมาณเปอร์เซ็นต์เฉลี่ยที่ 68 เมื่อเปรียบเทียบกับปกติวิสัยคุณภาพโปรแกรมพลศึกษาในภาคกลาง

2. คุณภาพโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในด้านต่างๆ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก ยกเว้น ด้านการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน ที่โรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดใหญ่พิเศษ มีคุณภาพโปรแกรมพลศึกษาอยู่ในระดับพอใช้ ส่วนโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดใหญ่และขนาดกลาง มีคุณภาพ โปรแกรมพลศึกษาอยู่ในระดับดี

3. คุณภาพโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาระหว่างของรัฐกับเอกชนในภาพรวมพบว่า คุณภาพโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนดีกว่าคุณภาพโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในปี พ.ศ. 2537 พาณิชย สินสุข ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การประเมินโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคเหนือ" เพื่อเปรียบเทียบโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐกับโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชนในภาคเหนือ กลุ่มตัวอย่างเป็นหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย จากโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ จำนวน 167 คน และประชากรจากโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชน 23 คน รวมทั้งสิ้น 190 คน นำข้อมูลที่ได้รับวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยด้วยการทดสอบค่า "ที" วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยภายหลัง ด้วยวิธีของเซฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า

โปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดใหญ่ และขนาดพิเศษ ในภาคเหนือ เทียบกับเกณฑ์ทั่วประเทศ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 52.30 และ 50.00 ตามลำดับ และเมื่อเทียบกับเกณฑ์ของภาคเหนือ พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 54.50 โรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 63.70 และ 47.70 ตามลำดับ

โปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ กับโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชน ในภาคเหนือ โดยภาพรวมและเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 และเมื่อเปรียบเทียบโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมระหว่างขนาดของโรงเรียนพบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อทำการเปรียบเทียบ ความแตกต่างเป็นรายคู่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ในปี พ.ศ. 2537 ยุพาภรณ์ สิงห์ลำพอง ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การประเมินโปรแกรมผลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร” เพื่อประเมินเปรียบเทียบโปรแกรมผลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลกับโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชนในกรุงเทพมหานคร ประชากรเป็นหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย จากโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ จำนวน 100 คน และโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชน 32 คน รวมทั้งสิ้น 132 คน นำข้อมูลที่ได้รับไปวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยด้วยการทดสอบค่า “ที” วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยภายหลัง ด้วยวิธีของเซฟเฟ่ ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมผลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดพิเศษ ในกรุงเทพมหานคร เมื่อเทียบกับเกณฑ์ทั่วประเทศ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 53.8, 63.9 และ 66.7 ตามลำดับ และเมื่อเทียบกับเกณฑ์ของกรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียนขนาดกลาง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 50.0 ขนาดใหญ่ และขนาดใหญพิเศษ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 50.8 และ 44.4 ตามลำดับ

โดยภาพรวมโปรแกรมผลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ กับโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชน ในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่าด้านการจัดและบริหารวัสดุ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกทางผลศึกษา และด้านการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในปี พ.ศ. 2538 วีระ วงศ์ชัยสิน ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การประเมินโปรแกรมผลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” เพื่อประเมินเปรียบเทียบโปรแกรมผลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐกับโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย จากโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชน จำนวน 6 คน และโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ จำนวน 64 คน รวมทั้งสิ้น 70 คน นำข้อมูลที่ได้รับวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ ทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยด้วยการทดสอบค่า “ที” วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยภายหลัง ด้วยวิธีของเซฟเฟ่ ผลการวิจัยพบว่า

1. โปรแกรมผลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดพิเศษ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อเทียบกับเกณฑ์ทั่วประเทศ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็น

ร้อยละ 47.70, 57.90 และ 66.70 ตามลำดับ และเมื่อเทียบกับเกณฑ์ของภาคตะวันออก พบว่า โรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่มีคุณภาพ อยู่ในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 47.60 และ 52.60 ตามลำดับ ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีคุณภาพอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 55.60

2. โปรแกรมผลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดพิเศษของรัฐ ในภาคตะวันออก เมื่อเทียบกับเกณฑ์ทั่วประเทศ พบว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเทียบกับเกณฑ์ของภาคตะวันออก พบว่า โรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่มีคุณภาพ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีคุณภาพอยู่ในระดับสูงตามลำดับ

3. โปรแกรมผลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง และขนาดใหญ่ของเอกชน ในภาคตะวันออก เมื่อเทียบกับเกณฑ์ทั่วประเทศ พบว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง และสูงตามลำดับ และเมื่อเทียบกับเกณฑ์ของภาคตะวันออก พบว่า โรงเรียนมีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลางและสูงตามลำดับ

4. โปรแกรมผลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐกับโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชนในภาคตะวันออก พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเรียนการสอนผลศึกษาในชั้นเรียน ด้านครูผลศึกษา และด้านการบริหารงานหมวดวิชาพลานามัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชนมีคะแนนสูงกว่าของรัฐในด้านที่แตกต่างกัน

ปี พ.ศ.2540 สุนทรี ศิริรังกูร ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการประเมินโปรแกรมวิชาเอกผลศึกษา ปริญญาตรี 4 ปี ของสถาบันผลิตครูผลศึกษาในประเทศไทย” เพื่อพัฒนา รูปแบบการประเมินโปรแกรมวิชาเอกผลศึกษา ปริญญาตรี 4 ปี ของสถาบันผลิตครูผลศึกษาในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่ามี การแบ่งการประเมินออกเป็น 10 ด้าน คือ

1. การบริหารสถาบันภาควิชา/โปรแกรมวิชาเอกผลศึกษา
2. บุคลากรในภาควิชา/โปรแกรมวิชาเอกผลศึกษา
3. หลักสูตรวิชาเอกผลศึกษา
4. การจัดการเรียนการสอนวิชาเอกผลศึกษา
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาเอกผลศึกษา
6. กิจกรรมนักศึกษา

7. วัสดุอุปกรณ์ทางพลศึกษา
8. อาคารสถานที่ทางพลศึกษาและสนามกีฬา
9. ห้องสมุดและไลบรารีอุปกรณ์
10. นักศึกษาวิชาเอกพลศึกษา

งานวิจัยต่างประเทศ

ในปี ค.ศ. 1974 นี้ เฟรดเดอริค (Frederick) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การประเมินโปรแกรมการฝึกหัดครูพลศึกษาในระดับชั้นปริญญาตรีในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยของรัฐไอดาโฮและวอชิงตัน" (Evaluation of the Physical Education Undergraduate Professional Programs in the Colleges and Universities of Idaho and Washington) โดยวิธีการสัมภาษณ์หัวหน้าภาควิชาพลศึกษาของวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยของรัฐไอดาโฮและวอชิงตันจำนวน 17 แห่ง ในด้านต่างๆ ของโปรแกรม ทั้งนี้รวมทั้งการรับนิสิต การศึกษา การแข่งขันกีฬาภายใน การแข่งขันกีฬาระหว่างวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย การนัดหมาย การจัดงาน การแนะนำ การบริการทางสุขภาพ การจัดหาที่พัก และการใช้ไลบรารีอุปกรณ์ ผลปรากฏว่า

1. เมื่อเปรียบเทียบระหว่างมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยแล้ว จะเห็นว่ามหาวิทยาลัยมีสถานภาพดีกว่าวิทยาลัยในด้านวิธีการปฏิบัติงานของสถาบันโดยส่วนรวมและของภาควิชา มาตรฐานของอาจารย์ผู้สอน นโยบายและวิธีการให้หลักสูตร จำนวนของอาจารย์ผู้สอน จำนวนชั่วโมงสอนของอาจารย์ การคัดเลือก การแนะนำ การบริหารสถานที่ในร่ม และการให้บริการเกี่ยวกับสถานที่

2. เมื่อเปรียบเทียบระหว่างสถาบันที่มีนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษาที่มีจำนวนตั้งแต่ 151 คนขึ้นไป กับสถาบันที่มีนักศึกษาน้อยกว่า 151 คน จะพบว่าสถาบันที่มีนักศึกษาวิชาเอกมากกว่า 151 คนขึ้นไปมีสถานภาพดีกว่าในด้านมาตรฐานของอาจารย์ผู้สอน นโยบายและการให้หลักสูตร การให้บริการแก่นักศึกษา ห้องสมุดและไลบรารีอุปกรณ์ วัสดุและอุปกรณ์ และสถานที่ในร่ม

3. เมื่อเปรียบเทียบระหว่างสถาบันของรัฐกับเอกชน จะพบว่าสถาบันของรัฐดีกว่าสถาบันของเอกชนในด้านนโยบายและการให้หลักสูตร การจัดงาน อุปกรณ์ ทางด้านกิจกรรมเข้าจังหวะ และสถานที่กลางแจ้งสำหรับจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างมหาวิทยาลัย ส่วนสถาบันของเอกชน

นั้นดีกว่าสถาบันของรัฐในด้านวิธีการและเทคนิคในการสอน บุคลิกภาพของอาจารย์ผู้สอน และ ลักษณะต่างๆ ไปของโสตทัศนูปกรณ์

ในปี ค.ศ. 1975 ลิวสกี (Lewiski) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การประเมินโปรแกรมดุชฎิบัณฑิต ทางดุชฎิศึกษา พลศึกษาและนันทนาการของมหาวิทยาลัยอลาบามา" (An Evaluation of the Doctoral Program in Health, Physical Education, and Recreation at the University of Alabama) โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้ที่สำเร็จปริญญาดุชฎิบัณฑิตทางพลศึกษา ดุชฎิศึกษาและ นันทนาการจากมหาวิทยาลัยอลาบามา จำนวน 52 คน แบบสอบถามแบ่งเป็นสองตอน ในตอนแรก จะครอบคลุมในด้าน (1) ประวัติ หลักการและปรัชญา (2) การบริหารการนิเทศและการเป็นผู้นำ (3) การวัดการประเมินผลและการวิจัย (4) สภาพปัจจุบันปัญหาและประเด็น (5) พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ (6) การสอน (7) การเตรียมการในวิชาชีพและหลักสูตร (8) การแข่งขันกีฬาระหว่าง มหาวิทยาลัยและการแข่งขันกีฬาภายในมหาวิทยาลัย และ (9) ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตร ปริญญาดุชฎิบัณฑิตโดยให้ผู้สำเร็จการศึกษาเหล่านั้นได้ให้คะแนนตนเองตามอัตราส่วน 1-5 ใน 8 ข้อแรก ด้วย และในตอนที่สองจะครอบคลุมในด้าน (1) ประวัติส่วนตัว (2) พื้นฐานการศึกษา (3) ข้อมูลเกี่ยวกับการทำงาน และ (4) ประสบการณ์เกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ดุชฎิบัณฑิตผลปรากฏว่า

1. ดุชฎิบัณฑิตมีความเห็นว่า ได้รับการเตรียมในวิชาชีพและได้ใช้ความรู้ในระดับ คุณภาพปานกลางและสูงกว่า ยกเว้นในด้านการแข่งขันกีฬาภายในและระหว่างมหาวิทยาลัย ซึ่งใน ด้านนี้เห็นว่าได้รับต่ำกว่าปานกลาง
2. ดุชฎิบัณฑิตเห็นว่าได้ปริมาณการเตรียมในวิชาชีพมีจำนวนเพียงพอในระดับปาน กลางและสูงกว่าในทุก ๆ ด้าน ยกเว้นในด้านพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และการแข่งขันกีฬาภายในและ ระหว่างมหาวิทยาลัย ซึ่งมีปริมาณต่ำกว่าปานกลาง

ในปี ค.ศ. 1980 แคนฟิลด์ (Canfield) ได้วิจัยเรื่อง "การสำรวจโปรแกรมพลศึกษาในระดับ ปริญญาตรีที่มีหลักสูตรการสอน 4 ปี ในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยในภาคกลางของสหรัฐอเมริกา" (A Descriptive Survey of Under graduate Physical Education Programs at Four-Year Colleges and Universities in the Central District) โดยได้ส่งแบบสอบถามที่ครอบคลุมในด้าน ต่างๆ เช่น สาขาการฝึกหัดครู การสอน การแข่งขันกีฬาภายใน การแข่งขันกีฬาระหว่างมหาวิทยาลัย แล้วให้เขียนชี้แจงในแง่ของการเงินหรืองบประมาณ การจัดอาจารย์ผู้สอน หลักสูตรและการมีส่วนร่วม

ของนักศึกษา ไปยังสถาบันการฝึกหัดครูพลศึกษาที่มีหลักสูตร 4 ปี จำนวน 168 แห่ง โดยให้หัวหน้าภาควิชาพลศึกษา ผู้อำนวยการการแข่งขันกีฬาระหว่างมหาวิทยาลัย และผู้อำนวยการการแข่งขันกีฬาภายในมหาวิทยาลัย ช่วยกันกรอบแบบสอบถามคนละส่วน ผลปรากฏว่า

1. เงินงบประมาณที่ใช้สำหรับการแข่งขันกีฬาระหว่างมหาวิทยาลัยของนักศึกษาในระดับปริญญาตรีคิดเฉลี่ยแล้วประมาณคนละ 62.35 เหรียญสหรัฐฯ (1,652 บาท) การเรียนการสอนและการฝึกหัดครูเป็นเงิน 13.38 เหรียญ (354 บาท) และการแข่งขันกีฬาภายในมหาวิทยาลัยเป็นเงิน 2.96 เหรียญ (78 บาท)
2. เงินงบประมาณที่ใช้ในการแข่งขันกีฬาภายในมหาวิทยาลัยเมื่อเฉลี่ยเป็นรายหัวของผู้เข้าแข่งขันแล้วจะเป็นเงินคนละ 547.69 เหรียญ (14,513 บาท) การแข่งขันกีฬาภายในมหาวิทยาลัย 5.18 เหรียญ (137 บาท)
3. ด้านวุฒิของอาจารย์ผู้สอนนั้นมีอาจารย์ร้อยละ 70 ได้วุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทร้อยละ 16 ได้วุฒิการศึกษาในระดับปริญญาเอก ในจำนวนนี้มีร้อยละ 26 เป็นอาจารย์สอนธรรมดาร้อยละ 29 เป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยละ 19 เป็นรองศาสตราจารย์ และร้อยละ 11 เป็นศาสตราจารย์
4. ประสบการณ์เฉลี่ยในการทำงานมีระหว่าง 10-15 ปี ส่วนใหญ่ของอาจารย์มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ในด้านวิชาการและวิชาชีพเป็นประจำ
5. เงินเดือนของศาสตราจารย์เฉลี่ยปีละ 16,795 เหรียญ (445,067 บาท) หัวหน้าผู้ฝึกสอนกีฬาเฉลี่ยปีละ 14,668 เหรียญ (388,702 บาท) ผู้อำนวยการการแข่งขันกีฬาภายในเฉลี่ยปีละ 14,367 เหรียญ (380,725 บาท)
6. หลักสูตรการเรียนการสอน การแข่งขันกีฬาภายในมหาวิทยาลัย และการแข่งขันกีฬาระหว่างมหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัยที่มีขนาดเดียวกันแบบเดียวกันมีลักษณะคล้ายคลึงกัน มหาวิทยาลัยที่มีขนาดใหญ่จะมีสาขาการเรียนมากกว่ามหาวิทยาลัยขนาดเล็ก
7. นักศึกษาจำนวนร้อยละ 100 มีส่วนร่วมในการแข่งขันกีฬาภายในมหาวิทยาลัย ร้อยละ 20 มีส่วนร่วมในการแข่งขันกีฬาระหว่างมหาวิทยาลัย และร้อยละ 6 เรียนตามหลักสูตรวิชาพลศึกษาเป็นวิชาเอก

ในปี ค.ศ. 1981 โอลิเวลลา-ปิเนอมีโน (Olivella-Beniamino) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การประเมินโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลของโบโดริโก" (Practitioners' Evaluation of the

